

“Con brio” säravaimaks muusikuks valiti Jaan Kapp

Novembri keskpaigas toimus Estonia kontserdisaalis X Eesti noorte interpretide konkurssifestival “Con brio 2008”. Sedakorda küll kuidagi vaikselt (st meedia suurema tähelepanuta) ning peaaegu poolsalaja: ka Eesti Kontserdi enda reklaam oli kasin ning kodulehelt oli konkursi eel üsna keeruline leida teavet lõppkontserdi aja, koha ja esinejate kohta. Ometi peaks see üle aasta toimuv ning kõigile alla 30-aastastele interpretidele mõeldud konkurss ligi meelitama nii publikut kui ka osalejaid: kontserdilaval saavad omavahel mõõtu võtta mis tahes eriala interpretid, olgu instrumentalist, vokaalsolist või koguni kammeransambel. “Con brio” võidab muusik, kes lisaks mängutehnilistele oskustele võlub žüriid ja publikut ka oma muusikuisiksuse ning kunstilise lähenemisega.

Seekordne žürii koosseisus **Toomas Vavilov** (esimees), **Kristel Eeroja**, **Peep Lassmann**, **Heidi Pruuli**, **Imbi-Malle Kuus**, **Tiia Teder**, **Neeme Punder**, **Andres Uiibo** ja **Svea Ideon-Marks** nägi neid oma-dusi 20-aastase pianisti, Eesti Teatri- ja Muusikaakadeemia tudengi ning juba “staažika” konkursside laureaadi **Jaan Kapi** mängus, kes pälvis peaauhinna (25 000 krooni ning kontserdid Eesti Kontserdi järgmisel hooajal). Jaan Kapile läks ka ETV auhind (kontsertsaade), Klassikaraadio preemia (salvestusleping ning võimalus osaleda EBU, UNESCO ja Rahvusvahelise Muusikanõukogu noorte interpretide foorumil “New Talent 2009” Bratislavas), ERSO ja Vanemuise sümfooniaorkestri auhind (kontserdid järgmisel hooajal) ning publikupreemia (ajalehelt Postimees ning ajakirjalt Muusika). EMTA auhinna (10 000 krooni esinemis- või õppereisiks) sai tsellist **Indrek Leivategija**, keda tunnus-

Osavõtt “Con briost” tõi Jaan Kapi üle mitme aasta taas kontserdilavale. Tulemuseks konkursi peavõit, hulk muid preemiaid ning mõistagi publiku imetus.

FOTO EESTI KONTSERDI ARHIIVIST

tasid ka Klassikaraadio ja Vanemuise sümfooniaorkester (juba nimetatud preemiatega). Eesti Interpretide Liidu poolehoid kuulus klarnetist **Helena Tuulingule** ning keelpillikvartetile **Prezioso** koosseisus **Hanna-Liis Nahkur**, **Mari-Katrina Suss**, **Anne Ilves** ja **Andreas Lend** (preemiaks kontserdid järgmisel hooajal). Peale laureaate valiti 18 osaleja seast lõppkontserdile mängima ka TMKK õpilane, pianist **Johan Randvere**.

*

Ajakiri Muusika palus kommentaari žürii tööd juhtinud Toomas Vavilovilt ning Eesti Kontserdi produtsendilt Neeme Punderilt, kui kordaläinuks nad seekordset konkursi peavad ning kas osalenud interpretide ar-

vukuse ja nende muusikalise tasemega võis rahule jääda.

Neeme Punder: Igasugune konkurss, mis annab noorele mängijale võimaluse enda näitamiseks ning sillutab teed edasisele karjääril, on kordaminek ja interpretide suursündmus, nii ka “Con brio”. Statistiliselt võttes on viimastel kordadel osavõtjate arv olnud üsna stabiilne, püsidid paarikümne üksikesineja või ansambli ümber. Kui küsida minult, et kas seda on piisavalt, vastaksin pigem ei. Ootaksin loomulikult elavam osavõttu, samuti nii noorte kui ka juba kogenenud muusikute suuremat huvi “Con briol” toimuva ja kontserdielu vastu üldse. Seega on minu meelest tegemist palju laiema küsimusega, kui pelgalt konkursist osavõtt. Võimalik, et noored muusikud on end käesoleval erakordselt rohkel konkursiaastal tühjak mänginud – toimus ju võistumängimine pianistidele, puhkpillimängijatele ning koguni kaks konkursi viiuldajatele!

“Con brio” tasemega võib siiski rahule jääda, kuulata sai ka mõnda väga säravat esitust. Suurima elamuse pakkus Jaan Kapi süvenenud mäng (eriti Prokofjevi sonaadis esimeses voorus), mõjuv oli Indrek Leivategija ambitsioonikas soolotšello kava ning keelpillikvarteti Prezioso tõusvas joones arenenud musitseerimine. Kahju, et vokaalsolistid Annika Pöder ja Maria Veretenina ei küündinud preemiateni, kuigi väärised seda igati. Täiesti omanäolised olid pianistide Vsevolod Pozdejevi ja Johan Randvere karakterseid esitused ning arvestatavat taset demonstreerisid flötist Karina Vološina, trompetimängija Aarne Ots ja muidugi finaalis osalenud klarnetimängija Helena Tuuling.

Toomas Vavilov: Mind häiris väga osavõtjate väike arv – kõigest 18 kandidaati!

Seda on ilmselt vähe, rääkimata sellest, et enamik orkestripillidest polnud konkursil üldse esindatud. Kuidas hinnata mingit taset või rääkida "Con brio" õnnestumisest, kui osalejate seas ei olnud isegi ühtki viiuldajat! Meil on Muusikaakadeemias ju palju noori mängijaid, auhinnatud puhkpilli- ja keelpillistolistide ning teiste erialade esindajaid – tahaksin neilt küsida, et kus te olite? Kelle jaoks see konkurss siis toimub?

Ma tean ka, et paljud erialaõpetajad ei soosi sellistel nn laia amplituudiga konkurssidel osalemist, kus tuleb kõrvuti võistelda hoopis teise pilli solistide, lauljate või isegi kammeransambliga. Kuid minu meelest on selline suhtumine väga vale, konkurss on just see koht, kus noor muusik saab oma närvi karastada, et hiljem suurtel esinemistel treenimata lavanärvi pärast ei kõrbeks. Ja ma ei ole sugugi nõus nendega, kes arvavad, et konkursid on oma aja ära elanud. Kindlasti mitte, neid on jätkuvalt väga vaja ning mida rohkem neid on, seda parem.

Zürri töö nõuab väga palju keskendumist ja tähelepanu teadlikku suunamist, ega sellist vaba ja mõnusat kuulamishetke naljalt ei teki. Suurimad elamused sain esimesest voorust, eelkõige Jaan Kapi mängust, kelle puhul avaldas muljet tema klaverikõla ja selle diferentseeritus. Samuti meeldis Johan Randvere, kes pani end väga kuulama. Teises voorus aga mängisid interpreetid tunduvalt kahvatumalt, nende lavasarm ei pääsenud mõjule. Erandiks oli

ainult keelpillikvartett Prezioso, kes pakkus finaalis peaaegu kontserdielamuse.

Millist mõtteainet lõppenud "Con brio" teile pakkus? Millest tuleb näiteks see, et nii eelvoorude kui ka finaali ajal oli saalis kuulajaid üsna napilt. Kas võib olla, et konkursi senine formaat on end mõneti ammendanud?

Toomas Vavilov: Korraldusliku poole pealt võib muidugi kritiseerida, et meil kuulutatakse konkursse välja sageli väga ebasobival ajal, näiteks eksamisessiooni ajal, vahetult enne suve või lihtsalt liiga hilja, kuid suurem probleem on nende toimumise ebaregulaaruse. Oleks viimane aeg kutsuda kokku üks suurem konkursikorraldajate ja muusikaõppeasutuste ümarlaud ning panna mitmeks aastaks paika ühine konkursside kalender, mis sisaldaks nii kohalike lastekursuse kui ka rahvusvahelisi võistlusi. Eelkõige selleks, et need ajaliselt üksteist toetaksid: et suuremad konkursid ei sööks väiksemaid ning et väiksemad võiksid olla suurematele vajalikuks hüppelauaks. Aga ka selleks, et kõik osapooled, võistlejad, nende õpetajad, korraldajad ning lõpuks ka publik ja meedia, saaksid aega end korralikult ette valmistada.

Ma ei arva, et "Con brio" formaat on end ammendanud; mulle endale meeldivad väga just seda tüüpi konkursid, aga kindlasti tuleks senist formaati laiendada. Võiks kaaluda kolmanda vooru lisamist, et inter-

preet saaks ka orkestri ees mängimise kogemuse.

Neeme Punder: Igatseksin näha põhjaliku muusikalist ettevalmistust, ideed, et miks mängida ja mida väljendada, ning seejärel, et mis vahenditega. Masendav on kuulata mõtestamata fraase, tihti olematuid karaktereid ning "aukudega" musitseerimist, lihtsalt öeldes: sõrmed küll liiguvad, kuid mõte ega tunnetus ei tule kaasa. Tallinnas esineb igal aastal palju kõrgtasemelisi rahvusvahelise lennuga artiste, minu soovitus oleks sagedamini kontserdil käia ning seejärel analüüsida, mis võlutrikk see küll on, et publik neid ikka ja jälle kuulata tahab. (Vale vastus oleks, et neil on lihtsalt vägev reklaam ees ja taga.) Loodan, et "Con brio" osalejad ei võta seda kui rünnakut, vaid kui üht olulist sisulist teemade ringi iga muusiku kujunemisteel.

Olen nõus, et meedia, kolleegide ja ka lihtsalt uudistajate huvi konkursi vastu võiks suurem olla. Ega seni olegi publiku püüdmine meil tegelikult esiplaanil olnud. Eeskätt oleme tahtnud pakkuda noortele mängijatele esinemisvõimalust suurel laval ja olla ise meie järelkasvuga kursis.

Eks iga asi pea arenema ja tegelikult olen ma formaadimuutusteks valmis. Ilmselt need ka tulevad, kuid ootame ära järgmise "Con brio" kahe aasta pärast.

Vahendanud **Kristina Kõrver**

Uued klaverid Otša koolis

Detsembris saabusid Georg Otša nimelisse Tallinna Muusikakooli kaks uut klaverit. Kooli saalis saab nüüd mängida Steinwayl ning Estonia kontsertklaveril. Uute instrumentide esitlus-galakontsert "Steinway&Estonia" toimub koolis 21. jaanuaril, kus esinevad Peep Lassmann, Lauri Väinmaa, Otša kooli vilistlane Irina Zahharenkova, Mati Mikalai jt. Esiettekandele tuleb Tauno Aintsi selle sündmusega seotud teos Evi Arujärve tekstile.

Kalle Randalu ja Lembit Orgse Hamburgi Steinway esinduses klaverit valimas.
FOTO ERAKOGUST

Noored klassikas

Villa-Lobose Kitarrikontserdi solist Otsa koolist Kirill Ogorodnikov.
FOTO ERAKOGUST

“**N**oored klassikas” on 11. novembril Estonia kontserdisaalis ja 12. novembril Vanemuise kontserdimajas toimunud Tallinna Muusikakeskkooli ja Georg Otsa nimelise Tallinna Muusikakooli ühiskontsert, mille keskmes olid mõlema kooli sümfooniaorkestrid, dirigendiks Mikk Murdvee. Kontserdil kõlas esiettekandena Tõnis Kaumanni uudisteos “Qui Es”, ettekandele tulid veel Richard Straussi “Also sprach Zarathustra” sissejuhatus, Bartóki Orkestrikontserdi neljas osa, kolmas osa Pärdi Teisest sümfooniast, itaalia 20. sajandi helilooja Giacinto Scelsi teos “Quattro pezzi su una nota sola” ning “Vene tants” Stravinski süüdist “Petruška”. Noortekontserdil on alati oluline anda orkestriga mängimise võimalusi noortele solistidele. Šostakovitši Esimeses tšellokontserdis soleerisid Markus Altrov (Tallinnas) ja Silvia Ilves (Tartus) TMKKst, Hillar Kareva “Elegias” saksofonile ja orkestrile Tõnis Noevere Otsa koolist (Tallinnas) ja Gert-Ott Kuldparg TMKKst (Tartus) ning Villa-Lobose Kitarrikontserdis Kristiina Jalakas TMKKst (Tallinnas) ja Kirill Ogorodnikov Otsa koolist (Tartus). Vahe-tekste lugesid Vanalinna Hariduskolleegiumi õpilased.

Oma kontserdimuljeid jagavad TMKK muusikaajaloo õpetaja Kristina Körver

ning Otsa kooli õpilane Anastassia Mišenkina.

Kristina Körver: Kahe kooli ühiskontserte on korraldatud ka paaril eelmisel aastal ning alati on need olnud publikurohked ja meeldejäädavad. On väga sümpaatne, et iga sellise kontserdi kava on olnud terviklik ja hästi läbi mõeldud: meenub ooperimuusika öhtu koos solistide Kädy Plaasi ja Oliver Kuusikuga ning kunsti- ja kirjandusloo teemaline rännak läbi öhtumaade muusikaloo. Sel korral oli fookuses 20. sajandi muusika, eriti röömustas Eestis seni vaid ühe korra esitatud Giacinto Scelsi nn ühe noodi pala kavva võtmine ning Tõnis Kaumanni teose maailmaesiettekanne noorte muusikute poolt. Mõlemas koolis on sellest õppeaastast käimas ka Ansambel U: nüüdismuusika loengkontsertide sari ja õpitoad ning on äärmiselt tervitatav, kui selline teooria ja praktika ühendamine leiab oma väljundi ka kontserdielul.

Väärt kogemus on orkestrantidele kindlasti ka koostöö erinevate dirigentidega ning suutlikkus kohaneda vajadusel teistsuguste töövormide ja suhtlemisstiilidega. Mikk Murdvee käe all kõlas ühisorkester paindlikult ja väljendusrikkalt. Nõudlik repertuaar ning nauditavad esitused (iseäranis solistidelt) tõestavad, et noorte muusikute tase Eesti keskastme muusikakoolides on hämmastavalt kõrge.

Anastassia Mišenkina: Mulle jäi sellel kontserdil erilisena meelde Villa-Lobose Kitarrikontsert. Pärimumuusikalembese inimesena nautisin selle lõunamaist koloriiti ja temperamenti, mis oli leidnud oma pärase väljenduse orkestris ja solistis.

Uudisteos, Tõnis Kaumanni “Qui Es” oli dünaamiline, meeldiva kõlaga, üsna klassikalise väljendusega, kuid samas täiesti kaasaegne. Minu teada pole Kaumanni loomingule agressiivsus ja ekstreemsused eriti omased. Öeldes “üsna klassikaline”, võrdlen seda teost kõigi nende äärmuslike helileidudega tänapäeva muusikas: uued mänguvõtted, ülemhelide ja erinevate matemaatiliste süsteemide kasutamine, live-elektronika, uued instrumendid jne. Teos sulandus programmi päris hästi, kuid tegelikult ootasin esituselt suuremat emotsionaalsust, sest on võimalik, et seetõttu ma ei tajunud mõningaid olulisi nüansse.

Sellised kontserdid loovad pinna Otsa kooli ja TMKK koostööks ning on väljakutseks esinejatele, kes peavad võtma arvesse, et kahekordse orkestriga kaasneb kahekordne publik. Siin on võimalik hinnata mõlema kooli mängijate taset ning vastavalt sellele siis kas nautida seda või ka mitte.